کاریکاتێر .. وێنەکێشانی ئازادییەکان … هەندرێن خۆشناو

تەوی ڕەخنە بە گشتی، و ڕەخنەی گاڵتەجاڕی بە تایبەتی، پێویستی بە خاکێکی بەپیت هەیە بۆ ڕوان و گەشەکردن، ئەویش خاکی ئازادی ڕادەربڕینە، ڕەخنە و ڕەخنەی گاڵتەجاڕی (النقد الساخر) کە هونەری کاریکاتێر و کارتۆنیش دەچێتە ئەو خانەیەوە، کە ستایلێکی زۆر تایبەتە لە ڕەخنەگرتن، بەداخەوە زۆرێکمان هەرسی ناکەین و لێی تێناگەین، لە بوارێکی برسی و تینو بە ئازادییەکان، ئەو هونەرە ئاسۆی بەرفراوان نابێت و لە بازنەیەکی تەسکدا قەتیس دەبێت، ڕۆڵی پێویستی خۆی ناگێڕێت، لەوانەیە بەخۆی ببێتە مایەی گاڵتەجاڕی دژانیەوە.
هونەرمەندی کاریکاتێریست ئەرکێکی قورسی لەسەر شانە، بۆیە دەبێت بە ڕوحێکی شۆڕشگێڕانە بەردەوام بێت لە کارکردنیدا، بەتایبەتی لەو وڵاتانەی کە ئازادی ڕادەربڕین و بواری داهێنان و ئەفراندن تێیاندا زۆر بەرتەسک کراوە، و تێگەیشتن لەو هونەرە زیندووە ڕەخنەگرە زۆر ڕووکەشیانەیە.

ئەوەی کە ئاشکرایە هونەری کاریکاتێر بەتایبەتیش کارتۆنی ڕۆژنامەوانی یان که هەندێک جار بە کارتۆنی سیاسی ناودەبرێت، کۆڵەگەیەکی بنەڕەتییە لە کاری ڕۆژنامەوانی سەردەمدا، ئەو ڕۆژنامەوانییەی کە بەبێ کاریکاتێر پێش ناکەوێت و توانای بەردەوامی و ململانێی لە بازاڕکردندا زۆر لاواز دەبێت، لە کاتێکدا کە بزانین هونەری کاریکاتێر بەهۆی ئەو جیاکاریانەی کە هەیەتی، دەتوانێت ببێتە مایەی سەرنجڕاکێشانی خوێنەر، و گەیاندنی پەیامەکەی بە شێوەیەکی خێرا، و چەسپاندنی ئەو پەیامە لە هزر و مێشکی خوێنەردا، جیا لە هەموو هونەرەکانی تری ڕۆژنامەوانی لە نووسین و وتار و ڕاپۆرت و شیکار و وتوێژ …هتد.

بۆیە زۆر گرنگە کە کەناڵەکانی ڕاگەیاندن دەرگاکانیان واڵا بکەنەوە بۆ ئەو هونەرە کاریگەرە کە هونەری کاریکاتێرە، بەتایبەتی ڕاگەیاندنی کوردی، بۆ ئەوەی بتوانن شانبەشانی ڕاگەیاندن لە وڵاتانی تر هەنگاوبنێن و دوانەکەون، مخابن که ڕاگەیاندنی فارسی و تورکی و عەرەبی بەتایبەتی ڕۆژنامەوانیان، لەوبارەیەوە زۆر لە پێشترن و زیاتر هەستیان بە کاریگەریی هونەری کاریکاتێر و کارتۆن کردووە، و مەودایەکی فراوانی شایستەیان بۆ ئەم هونەرە فەراهەم

کردووە.

ئاشکرایە کە کۆمەڵگە لە هەر وڵاتێکدا پێش ناکەوێت، ئەگەر مەودای ڕەخنەگرتنی تێیدا نەبێت، ڕەخنەش بەبێ کاریکاتێر ئامانجی خۆی ناپێکێت، کاریکاتێریش بەبێ ڕۆژنامەوانی پەیوەندی لەگەڵ وەرگردا دەپچڕێت و کاریگەریی لەسەر کۆمەڵگەدا لاواز دەبێت، هەتا رۆشنبیری قبوڵکردنی ڕەخنەش و سنگ فراوانی بۆ قبوڵکردنی ڕەخنە بەرپانەبێت، ئەو ئامانجە ئەرێنییە نایەتەدی کە پێشکەوتنی کۆمەڵگە و وڵاتە، ئەویش ئەستەمە بێتەدی هەتا کەناڵەکانی ڕاگەیاندن لەژێر دەسەڵاتی حزبی سیاسیدابن، مەودای ئازادییەکان بەرتەسکتر دەبن، کاتێک ئەو مەودایەش بەرتەسک بوویەوە، ئاسۆی بەرەو پێشوەچوونی هونەری کاریکاتێر ڕۆشن نابێت، بۆیە ڕاگەیاندن هۆی سەرەکی پێشنەکەوتنی هونەری کاریکاتێر و کارتۆنە لە کوردستاندا.

لە کۆتاییشدا دەبێت ئەوە لەبیرنەکەین، کە چەند ڕەخنەگرتنی هونەری کاریکاتێر و کارتۆن توند بێت، ئەوە نیشانەی خۆشەویستییەکی توندە بۆ کۆمەڵگە، و خەمخۆرییەکی دڵسۆزانەیە بۆ بنبڕکردنی ئەو کەموکوڕیانەی کە بوونەتە هۆی دواکەوتنی ئەو کۆمەڵگەیە.